

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Сарненської гімназії №6

Олена БАНАЦЬКА

31.08.2023 р.

Освітня програма

Сарненської гімназії №6

Сарненської міської ради

Сарненського району

Рівненської області

на 2023-2024 навчальний рік

м.Сарни, 2023 рік

ЗМІСТ

Розділ I. Призначення гімназії та засоби його реалізації.....	3-10
Розділ II. Опис «моделі» випускника гімназії.....	11-12
Розділ III. Цілі та задачі освітнього процесу гімназії	12-13
Розділ IV. Організація освітнього процесу.....	14-17
Розділ V. Навчальний план закладу та його обґрунтування:	18-20
5.1. Освітня програма для 1-А,1-Б та 2-А класів на 2023 -2024 навчальний рік.....	21-23
5.2. Освітня програма для 1-х,2-х класів на 2023 -2024 навчальний рік....	23-27
5.3. Освітня програма для 3-4-х класів на 2023 -2024 навчальний рік.....	27-29
5.4. Освітня програма для 5-6-х класів на 2023 -2024 навчальний рік	29-36
5.5. Освітня програма для 7-9-х класів на 2023 -2024 навчальний рік.....	36-40
5.6. Формування ключових компетентностей здобувачів освіти	40-43
5.7. Впровадження наскрізних ліній в освітньому процесі.....	43-47
Розділ VI. Організація освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами	48-50
Розділ VII. Особливості організації освітнього процесу та застосування в ньому педагогічних технологій	50-52
Розділ VIII. Опис та інструменти внутрішньої системи забезпечення якості освіти	52-54
Розділ IX. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти	54-60

Розділ І. Загальні положення освітньої програми

Сарненська гімназія №6 Сарненської міської ради Сарненського району Рівненської області - заклад загальної середньої освіти з українською мовою навчання. Кількість класів – 25, у них учнів – 578. Освітній процес здійснюється у режимі 5-денного навчального тижня з проведенням занять в 1 зміну.

Організація освітнього процесу в Сарненській гімназії №6 , закладі загальної середньої освіти, в 2023-2024 навчальному році здійснюватиметься відповідно до:

- ✓ **Законів України** «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших;
- ✓ **Указу Президента України** від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;
- ✓ **Постанови Кабінету Міністрів України** від 24 червня 2022 року №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні»;
- ✓ розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;
- ✓ Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394;
- ✓ **Державних стандартів повної загальної середньої освіти:**

- на рівні початкової освіти (в 1 – 4 класах) – Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87);
- на рівні базової середньої освіти:
- в 5-6 класах – Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898);
- в 7 – 9 класах – Державного стандарту 2 базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392);
- ✓ **Типових освітніх програм** для закладів загальної середньої освіти – на рівні початкової освіти:
  - Освітньої програми «Світ чекає крилатих»(науковий керівник А.Д.Цимбалару), яка пройшла апробацію в межах дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня та за результатами експертизи Державної служби якості освіти визнана такою, що відповідає Державному стандарту початкової освіти (Лист ДСЯО від 22.09.2020 № 01/01-23/1115)
  - Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),
  - Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22),
 на рівні базової середньої освіти:
  - у 5-6 класі – Типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02. 2021 № 235),

- у 7 – 9 класах – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 405);
- ✓ **Наказів Міністерства освіти і науки України:**
  - від 15.05.2023 № 563 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні”,
  - від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану»,
  - від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 р. за № 229/6517 (зі змінами);
  - від 15.05.2023 року № 563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в у закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні».
  - Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314;
  - Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09. 2020 № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224);

- Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 16.04.2018 № 367, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 р за № 564/32016;
- Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369;
- ✓ **Листів Міністерства освіти і науки України:**
  - від 16.08.2023 №1/12186-23 “Про організацію 2023/2024 навчального року в закладах загальної середньої освіти”
  - від 16.03.2022 №1/3472-22 «Про виконання Указу Президента України Володимира ЗЕЛЕНСЬКОГО від 16.03.2022 №143/2022».
  - від 14.08.2023 №1/12038-23 «Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2023/2024 навчальному році».
- ✓ Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі в закладах загальної середньої освіти у 2023-2024 навчальному році у гімназії будуть використовуватись в освітньому процесі на рівні базової середньої освіти (5 – 9 класи) такі навчальні програми:
  - 5 – 6 клас – модельні навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом від 12.07.2021 № 795 (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08. 2021 р., № 898, від 29.09. 2021 р. № 1031, від 13.12. 2021 р. №1358, від 02.02. 2022 р. № 96, від

- 09.02. 2022 № 143, від 11.04. 2022 р. № 324) (гриф Міністерства станом на 01 серпня 2022 року надано 95 модельним навчальним програмам);
- 7 – 9 класи - навчальні програми, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698);
  - навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698 «Про надання грифа оновленим навчальним програмам»;
  - навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698 «Про надання грифа оновленим навчальним програмам».

В освітній програмі враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладу освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Місія гімназії - створення сучасного освітнього середовища, завдяки якому кожен здобувач освіти реалізує особистий потенціал для власного й суспільного блага.

Візія гімназії – сучасний заклад освіти з високою корпоративною культурою, який формує гармонійну та успішну особистість шляхом розкриття її природних здібностей, розвитку потенціалу та життєвих компетентностей.

Призначення гімназії полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Основним засобом реалізації призначення гімназії є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм. У той же час заклад має у своєму розпорядженні додаткові засоби реалізації свого призначення, а саме:

- уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд;
- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо);
- вивчення іноземних мов.

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

У відповідності до чинного законодавства (згідно із Законом України «Про освіту») Сарненська гімназія №6 здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм двох ступенів освіти:

- I ступінь – початкова освіта (забезпечує всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості);
- II ступінь – базова середня освіта (є фундаментом загальноосвітньої підготовки всіх гімназистів, формує у них готовність до вибору і реалізації форми подальшого одержання освіти і профілю навчання. На цьому етапі завершується формування цілісної культури світу, оволодіння способами пізнавальної і комунікативної діяльності, вміння одержувати з різних джерел інформацію, переробляти і застосовувати знання);

Між освітою і вихованням існує не односторонній зв'язок: від навчання до виховання. Процес виховання при правильній організації негайно виявляє благодатний вплив на навчання, оскільки виховання дисциплінованості,

організованості, суспільної активності та інших якостей створює передумови для більш активного й успішного навчання. Власне, без належної вихованості учнів ефективний процес навчання неможливий.

Таким чином, головне завдання педагогічного колективу Сарненської гімназії №6 – в повній мірі реалізувати та гармонійно поєднати реалізацію всіх аспектів у навчанні:

- системою уроків, які передбачають завдання освіти, виховання і розвитку учнів;
- змістом діяльності учителя і учнів, який забезпечував би реалізацію всіх трьох видів завдань;
- різноманітністю методів, форм і засобів навчання;
- в процесі контролю і самоконтролю навчання і при аналізі його результатів, причому одночасно оцінюється якість реалізації всіх функцій, а не однієї з них.

Сукупність цих вимог при побудові процесу навчання підносить його на якісно новий рівень, при якому комплексно реалізуються завдання, що стоять перед гімназією.

Розділ II . Опис «моделі» випускника гімназії

Модель випускника **Нової Української Школи** – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими.

Випускник має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння, отримані учнем, тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами. Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Наш випускник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- добре проінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави;
- є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює

загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Наш випускник – свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

Розділ III. Цілі та задачі освітнього процесу

Цілі та задачі освітнього процесу на кожному рівні реалізації освітніх програм повинні бути обумовлені "моделлю" випускника, призначенням і місцем закладу в освітньому просторі міста, району, мікрорайону. Вони повинні бути сформульовані конкретно, бути вимірними, досяжними, визначеними за часом, несуперечливими по відношенню одна до одної. Інакше кажучи, відповідати загальним вимогам, що пропонуються до визначення цілей і задач.

Перед закладом поставлені такі цілі освітнього процесу:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного

- та якісного проходження курсів перепідготовки;
- проведення атестації та сертифікації педагогів;
- цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази гімназії

Ми цінуємо кожного здобувач освіти закладу, дбаючи про:

- ◆ формування його/її життєвих компетентностей;
- ◆ фізичний, особистісний та інтелектуальний розвиток;
- ◆ здатність вільно спілкуватися державною та іноземною мовами;
- ◆ шанс працювати у майбутньому у сфері бізнесу, дипломатії, військовій сфері, науці, освіті;
- ◆ уміння самостійно вчитися та співпрацювати для досягнення особистих і суспільно значимих цілей.

Ми цінуємо батьків здобувачів освіти коли, дбаючи про:

- ◆ розвиток їхньої компетентності виховання сина/доньки;
- ◆ повну поінформованість щодо успіхів своєї дитини та стану гімназії;
- ◆ якнайширші можливості кожному долучитися до шкільного виховання, життя шкільної спільноти;
- ◆ прозорість усіх сторін діяльності навчального закладу та прийнятих адміністрацією рішень.

Ми цінуємо педагогічних працівників та технічний персонал гімназії, дбаючи про:

- ◆ соціальний престиж та розвиток професійної компетентності кожного;
- ◆ повну поінформованість щодо стану гімназії, планів та результатів її розвитку;
- ◆ можливості участі у формуванні політики гімназії та оцінюванні персонального внеску кожного у розвиток закладу освіти;
- ◆ взаємодію та взаємопідтримку у освітньому процесі, ефективність спільно прийнятих управлінських рішень.

Розділ IV. Організація освітнього процесу

Сарненська гімназія № 6 Сарненської міської ради Сарненського району Рівненської області ідентифікаційний код - 33329472; ознака особи - юридична особа; місце знаходження - 34500, Рівненська область, Сарненський район, місто Сарни, вулиця Казимира Дубровського, 22; форма власності - комунальна власність Сарненської міської ради.

Заклад у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», іншими законодавчими актами України, Указами Президента України, Постановами Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, рішенням місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, Положенням про загальноосвітній навчальний заклад та Статутом навчального закладу.

Згідно з чинним законодавством гімназія здійснює освітній процес відповідно до рівнів:

- початкова освіта: 1- 4 класи
- рівень базової середньої освіти:
- 5-6 класи -адаптаційний цикл;
- 7-9 класи - базова середня освіта.

У 2023-2024 навчальному році в гімназії навчається 578 учнів у 25 класах, з них:

- 1-4 класи – 494 учні, 20 класів;
- 5-6 класи – 37 учнів, 2 класи;
- 7-9 класи – 47 учнів, 3 класи.

У закладі організовано інституційну (очну) та індивідуальну форми навчання (педагогічний патронаж, сімейна форма навчання). Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні», з метою забезпечення в 2023-

2024 навчальному році безпеки освітнього процесу в гімназії за необхідності може бути організовано освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання за відповідним рішенням педагогічної ради гімназії.

Для організації освітнього процесу за технологіями дистанційного навчання в цей період заклад користується наказом МОН України №1115 від 08.09.2020 р. "Деякі питання організації дистанційного навчання (zareєстровано в міністерстві юстиції України № 941/35224 від 28.09.2020 року".

Освітній процес у гімназії організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань – 1 вересня і закінчується не пізніше 28 червня 2024 року, без врахування кількості навчальних днів.

Гімназія працює за п'ятиденним робочим тижнем.

У закладі організовано однозмінне навчання.

Структура 2023-2024 навчального року.

Навчальні заняття починаються з 1 вересня 2023 року.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр - з 1 вересня по 29 грудня 2023 року, II семестр - з 22 січня по 10 червня 2024 року.

Орієнтовні терміни канікул:

Осінні: з 21.10 по 31.10 – 11 днів/7

Зимові: з 30.12 по 21.01 – 23 дні/15

Весняні: з 30.03 по 07.04 – 9 днів/5

Додаткові канікули для 1-х класів: з 19.02 по 25.02 – 7 днів/5

Останній дзвоник: 10 червня 2024 року.

Тривалість канікул у закладах освіти протягом навчального року не може становити менше 30 календарних днів.

Протягом року за рішенням педагогічної ради час проведення канікул може змінюватись.

Під час очної форми здобуття освіти уроки в гімназії розпочинаються о 08.30 год і закінчуються о 14.45 год. Робота груп продовженого дня розпочинається з 12.00 год до 18.00 год. Тривалість уроку – у 1-х класах – 35хв, у 2-4-х класах – 40 хв, у 5-9-их класах 45 хв.

Під час навчання за технологіями дистанційного навчання уроки в гімназії розпочинаються о 08.30 год для учнів 1-9-х класів.

В умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації іншого характеру безперервна тривалість навчальних занять при організації дистанційного навчання у синхронному форматі не повинна перевищувати для учнів:

1-2 класів - 2 навчальних занять по 30 хвилин або 3 - по 20 хвилин;

3-4 класів - 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 - по 30 хвилин, або 4 - по 20 хвилин;

5-6 класів - 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 - по 35 хвилин, або 4 - по 25 хвилин;

7-9 класів - 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 - по 40 хвилин, або 4 – по 30 хвилин, або 5 - по 25 хвилин.

Відповідно до Указу Президента України від 16.03.2022 р. №143/2022 “Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України” та з метою вшанування світлої пам'яті, громадянської відваги і самовідданості, сили духу, стійкості та героїчного подвигу воїнів, полеглих під час виконання бойових завдань із захисту державного суверенітету та територіальної цілісності України, мирних громадян, які загинули унаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України проводити щоденно о 9 годині 00 хвилин загальнонаціональну хвилину мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України.

Під час дії воєнного стану в Україні індивідуальні та групові заняття, факультативи, організація роботи групи продовженого дня у 2023-2024 навчальному році можуть проводитися за технологіями дистанційного навчання (в синхронному (не менше 30% навчального часу), заходи

освітнього спрямування, методичні заходи відбуватимуться згідно з планом роботи у змішаному режимі.

Режим роботи під час очної форми здобуття освіти

Початок робочого дня для нижчезазначених категорій працівників гімназії:

- Директор з 8.00 до 17.00 з обідньою перервою з 13.00 до 14.00;
- Вчителі із 8.00 згідно з педагогічним навантаженням та розкладом уроків;
- Вихователі групи продовженого дня – згідно із затвердженим графіком роботи та педагогічним навантаженням;
- Черговий адміністратор – початок роботи о 08.00;

Режим роботи під час навчання за технологіями дистанційного навчання

Початок робочого дня для нижчезазначених категорій працівників гімназії:

- Директор з 8.00 до 17.00 з обідньою перервою з 13.00 до 14.00;
- Вчителі згідно з педагогічним навантаженням та розкладом уроків.
- Вихователі групи продовженого дня – згідно із затвердженим графіком роботи та педагогічним навантаженням;

Місце роботи визначається керівником відповідно до заяви педагогічного працівника.

Навчальні екскурсії здобувачів освіти згідно з рішенням педагогічної ради гімназії може відбуватися впродовж навчального року та навчальна практика здобувачів освіти проводиться впродовж II семестру .

Зарахування учнів до 1-го класу закладу, відрахування та переведення учнів до інших навчальних закладів відбуваються згідно з Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти затвердженим наказом МОН від 16.04.2018р. № 367.

Розділ V. Навчальний план гімназії на 2023-2024 навчальний рік та його обґрунтування

Згідно Базового навчального плану загальноосвітніх навчальних закладів I-II ступенів (додаток 1 Державного стандарту початкової, базової загальної середньої освіти) загальний обсяг навчального навантаження:

для учнів 1-4 класів складає 3500 годин/навчальний рік:

для 1-х класів – 805 годин/навчальний рік,

для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік,

для 3-4 класів – по 910 годин/навчальний рік,

для 5-9 класів - 5705 годин/навчальний рік:

для 5-х класів – 980 годин/навчальний рік,

для 6-х класів – 1085 годин/навчальний рік,

для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,

для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,

для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження у 5-6 класах розподілено між освітніми галузями, обов'язковими та вибірковыми освітніми компонентами і для кожної галузі встановлено в межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників.

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин 5 клас (2023-2024 н.р.)	Кількість годин 6 клас (2023-2024 н.р.)
Мовно-літературна	На тиждень	11	11
	На рік	385	385
Математична	На тиждень	5	5
	На рік	175	175
Природнича	На тиждень	2	4
	На рік	70	140
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень	1,5	1,5
	На рік	52,5	52,5
Громадянська і історична	На тиждень	1	2
	На рік	35	70
Технологічна	На тиждень	2	2
	На рік	70	70
Інформатична	На тиждень	1,5	1,5
	На рік	52,5	52,5

Мистецька	На тиждень	2	2
	На рік	70	70
Фізична культура	На тиждень	3	3
	На рік	105	105
Усього	На тиждень	29	32
	На рік	1015	1120
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	2	2
	На рік	70	70
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету(без урахування поділу на групи)	На тиждень	31	34
	На рік	1085	1190
Гранично допустиме навантаження на учнів	На тиждень	28	31
	На рік	980	1085

Перелік освітніх галузей для 1-2-х класів

- ✓ Мовно-літературна
- ✓ Математична
- ✓ Природнича
- ✓ Технологічна
- ✓ Інформативна
- ✓ Соціальна і здоров'язбережувальна
- ✓ Громадянська та історична
- ✓ Мистецька
- ✓ Фізкультурна

Перелік освітніх галузей для 3-4-х класів

- ✓ Мовно-літературна
- ✓ Математична
- ✓ Природнича
- ✓ Технологічна
- ✓ Інформативна
- ✓ Соціальна і здоров'язбережувальна
- ✓ Громадянська та історична

- ✓ Мистецька
- ✓ Фізкультурна

5-6 класи НУШ

- ✓ Мовно-літературна
- ✓ Математична
- ✓ Природнича
- ✓ Соціальна і здоров'язбережувальна
- ✓ Громадянська та історична
- ✓ Технологічна
- ✓ Інформатична
- ✓ Мистецька
  - ✓ Фізична культура

Перелік освітніх галузей для школи II ступеня

- ✓ Мови і літератури
- ✓ Суспільствознавство
- ✓ Мистецтво
- ✓ Математика
- ✓ Природознавство
- ✓ Технології
- ✓ Здоров'я і фізична культура

Навчальні плани II ступеня передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, що є шкільним компонентом і задовольняє освітні потреби учнів та їх батьків.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

Години варіативної складової розподіляються на:

- індивідуальні заняття та консультації;
- на поглиблене вивчення предметів,
- введення курсу за вибором.

Організація освітнього процесу заснована на досягненні очікуваних результатів, зазначених у типових освітніх програмах двох ступенів навчання.

5.1.Освітня програма для 1-А, 1-Б та 2-А класів на 2023 -2024 навчальний рік

Освітню програму для 1-А,1-Б та 2-А класів Сарненської гімназії №6 на 2023 – 2024 навчальний рік складено на основі освітньої програми «Світ чекає крилатих»(науковий керівник Цимбалару А.Д.), яка пройшла апробацію в межах дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня та за результатами експертизи Державної служби якості освіти визнана такою, що відповідає Державному стандарту початкової освіти (Лист ДСЯО від 22.09.2020 № 01/01-23/1115) і відповідно до рішення комісії з педагогіки та методики початкового навчання Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (лист ДНУ «Інституту модернізації змісту освіти» від 24.12.2019 р. № 221/12-Г-1203) схвалена для використання в закладах загальної середньої освіти.

Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Мова навчання – українська.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-А, 1-Б та 2-А класу складає 805 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в робочому навчальному плані для 1-А,1-Б класу, 2-А класу. Робочий навчальний план складено з урахуванням гранично -допустимого навантаження у 1-му класі – 23 години на тиждень, у 2-му класі- 25 годин на тиждень

В основу систематизації змісту початкової загальної освіти в Програмі

покладено визначені Державним стандартом початкової освіти освітні галузі. Водночас, ґрунтуючись на засадах діяльнісного та особистісного підходів, структурування змісту здійснено за провідними стилями навчальної діяльності учнів: логіко-математичним, вербально-лінгвістичним, моторно-рухливим, натуралістичним, музично-ритмічним. Зважаючи на зазначене та з огляду на окреслені цілі та завдання, в Програмі визначено шість предметів вивчення.

Зокрема, освітні галузі «Природнича», «Громадянська та історична», «Соціальна і здоров'язберезувальна» реалізуються через інтегрований предмет Всесвіт. Цей предмет забезпечує організацію навчальної діяльності учнів за таким провідним стилем, як натуралістичний.

Освітня галузь «Мовно-літературна» та вербально-лінгвістичний стиль діяльності з урахуванням вікових особливостей учнів реалізуються через предмети українська мова (мова навчання), англійська мова (мова вивчення). Програма предмета англійська мова (мова вивчення) передбачає базовий і розширений рівні вивчення. Гімназією обрано базовий рівень – на 2 години на тиждень в 1 класах.

Освітня галузь «Математична» реалізується через інтегрований предмет математика, що має математичний і логічний складники. Відповідно цей предмет забезпечує організацію навчальної діяльності учнів за логіко-математичним стилем.

Освітні галузі «Технологічна» та «Мистецька» в 1 класі реалізуються двома інтегрованими предметами: математика та арт-технології та інформатика (ІКТ).

Освітні галузі «Мистецька», «Технологічна» та «Інформатична» реалізуються через інтегрований предмет арт-технології та інформатика (ІКТ), який забезпечує організацію навчальної діяльності учнів переважно за музично-ритмічним, вербально-лінгвістичним та моторно-рухливим стилями. Програму цього предмету структуровано за концентрими «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво», «Handmade-мистецтво», а з другого класу концентр «Інформатика».

Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується предметом фізична культура, який побудований за концентрими «Культура рухів», «Культура рухливих ігор», «Здоров'язбережувальна діяльність», «Фізкультхвилинки». Варіативність програми полягає у наданні можливостей закладам загальної середньої освіти обирати в межах цих часових діапазонів різні комбінації вивчення предмета. Обрана комбінація – концентр «Фізкультхвилинки» – 1 година та концентри «Культура рухів», «Культура рухливих ігор» і «Здоров'язбережувальна діяльність» – 2 години на всі – передбачає відведення 1 навчальної години на тиждень для проведення гімнастичних вправ на кожному занятті передбачених навчальним планом предметів (які проводить учитель класу), крім фізичної культури. Відповідно тривалість занять усіх інших навчальних предметів збільшується на дві хвилини, які використовують для проведення фізкультхвилинки, пальчикових, артикуляційних гімнастик, гімнастики для очей тощо. Для фіксації цієї години предмета фізична культура у класному журналі відводиться окрема сторінка під назвою «Фізична культура: фізкультхвилинки».

5.2. Освітня програма для 1-х, 2-х класів на 2023 -2024 навчальний рік.

Освітня програма закладу, що реалізується в 1-В, 1-Г, 1-Д та 2-Б, 2-В, 2-Г, 2-Д класах, сформована на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом МОН України від від 12.08.2022 № 743-22. Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом початкової освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Обсяг навчального навантаження для учнів 1-х класів - 805 годин/навчальний рік та 2-их класах - 875 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу, який складено з урахуванням гранично – допустимого

навантаження у 1-х класах – 23 години на тиждень, у 2-их класах - 25 годин на тиждень.

Навчальний плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації. Навчальний час, передбачений на варіативну складову може бути використаний на предмети інваріантної складової, на проведення індивідуальних та групових занять. Розподіл годин варіативної складової передбачається на збільшення годин, підсилення предметів інваріантної складової: на вивчення математики – 1 год у 2-их класах.

Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Ключові компетентності :

1. Вільне володіння державною мовою.

Уміє: усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовий вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях.

2. Спілкування іноземними мовами.

Розуміє: прості висловлювання іноземною мовою, спілкується нею у відповідних ситуаціях, оволодіває навичками міжкультурного спілкування.

3. Математична компетентність.

Уміє виявляти прості математичні залежності в навколишньому світі, моделює процеси та ситуації із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлює ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини.

4. Компетентності у галузі природничих наук, техніки, технологій .

Уміє: пропонувати нові ідеї, прагне до пошуку та допитливості, самостійно чи в групі спостерігає та досліджує, формулює припущення і робить висновки на основі проведених дослідів, прагне пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження.

5. Інноваційність.

Учень/учениця відкритий до нових ідей, ініціює зміни у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), забезпечує подальшу здатність успішно навчатися, відчуває себе частиною спільноти і бере участь у справах громади.

6. Екологічна компетентність.

Усвідомлює основи екологічного природокористування, дотримується правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміє важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства. Розуміє взаємозв'язок людини й навколишнього середовища та її залежність від природних ресурсів; готовий обговорювати питання, пов'язані із збереженням навколишнього середовища на рівні свого регіону, держави та на глобальному рівні; уміє презентувати та обґрунтовувати проекти, спрямовані на збереження довкілля та забезпечення його сталого розвитку.

7. Інформаційно - комунікаційна компетентність.

Уміє опановувати основу цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатний безпечно та етично використовувати засоби інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях.

8. Навчання впродовж життя.

Опановує вміння і навички, необхідні для подальшого навчання, організовує власне навчальне середовище, вміє здобувати нову інформацію з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначає власні навчальні цілі та способи їх досягнення, навчання працювати самостійно та в групі.

9. Громадянські та соціальні компетентності .

Усвідомлює рівні права і можливості, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, є активним у житті класу та школи, поважає права інших осіб, уміє діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з

різними проявами дискримінації, цінує культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливо ставиться до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримується здорового способу життя. Дає обґрунтовану оцінку особливостям життєдіяльності в демократичному суспільстві, презентує свою роль у його розвитку; висловлює свою громадянську позицію та свої погляди щодо різноманітних соціальних проблем як у власній країні, так і у світовому просторі; дискутує довкола питань про свою роль і місце у сучасному середовищі, обґрунтовуючи власні погляди конкретними прикладами із життя світової спільноти .

10. Культурна компетентність .

Долучається до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості.

11. Підприємливість, фінансова грамотність.

Уміє застосовувати на практиці набуті знання; прагне до гідної соціальної та професійної самореалізації, ініціативний, готовий брати відповідальність за власні рішення, вміє організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлює етичних цінностей ефективної співпраці, готовий до втілення в життя ініційованих ідей, приймає власні рішення.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів, окреслених освітньою програмою. Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати

знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо-предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в новій ситуації.

5.3.Освітня програма для 3-4-х класів на 2023 -2024 навчальний рік.

Освітню програму для 3-А, 3-Б, 3-В, 3-Г, 3-Д та 4-А, 4-Б, 4-В, 4-Г, 4-Д класів Сарненської гімназії №6 на 2023-2024 навчальний рік розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Концепції Нової української школи (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21.02.2018 р. (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 р. № 688), складено на основі типової освітньої програми для 1-2 класів, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко (НУШ-1) (наказ МОН України від 12.08.2022 р. №743) та типової освітньої програми для 3 -4 класів, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко (НУШ-1) (наказ МОН України від 12.08.2022 р. № 743).

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем. Мова навчання – українська. Загальний обсяг навчального навантаження :

❖ для учнів 3 – 4-х класів складає 910 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в робочому навчальному плані для:

- 3-4-х класів, який складено з урахуванням гранично – допустимого навантаження у 3 – 4-х класах – 26 години на тиждень.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Мовно-літературна освітня галузь з урахуванням вікових особливостей учнів реалізується в 3-4-х класах через окремі предмети «Українська мова» та «Літературне читання» та предметом «Іноземна (далі –Англійська мова).

Математична освітня галузь реалізується через однойменний предмет «Математика».

Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна освітні галузі реалізуються інтегрованим предметом «Я досліджую світ».

Технологічна освітня галузь реалізується через предмет «Дизайн і технології».

Інформатична освітня галузь у 3–4 класах – предметом «Інформатика».

Мистецька освітня галузь реалізується окремими предметами за видами мистецтва: «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво» з дотриманням інтегрованого підходу через узгодження програмового змісту предметів мистецької освітньої галузі із змістом інших освітніх галузей.

Фізкультурна освітня галузь реалізується через предмет «Фізична культура» та «Хореографія»

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів враховані

санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин, у 2 – 4-х класах – 40 хвилин .

Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про освіту».

5.4.Освітня програма для 5-6-х класів на 2023 -2024 навчальний рік.

Організація освітньої діяльності в 5-6 класах НУШ 2023/2024 навчальному році здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р), Наказу МОН «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» № 235 від 19 лютого 2021р.; Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898. Наказу МОН «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти» № 289 від 01 квітня 2022р.; Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205.

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма закладу загальної середньої освіти.

Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових **компетентностей**:

1. Вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і

письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2. Здатність спілкуватися українською та англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3. Математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4. Компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5. Інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6. Екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7. Інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8. Навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9. Громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10. Культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11. Підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

**Перелік модельних навчальних програм для 5-6-х класів
у 2023/2024 навчальному році**

Освітня галузь	Модельна навчальна програма		
	Назва програми	Автор(и)	
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна література)	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Голуб Н.Б. Горошкіна О.М.	Наказ МОН від 10.10.2023р. № 1226
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна література)	Модельна навчальна програма «Українська література 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Архипова В.П.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна література)	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Ніколенко О. М., Мацевко-Бекерська Л. В., Рудніцька Н. П., Ковальова Л. Л.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт.. Зимомря І.М.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
Математична	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Істер О. С.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
Природнича	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу» 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	авт. Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
	Модельна навчальна програма «Географія» 6-9 класи » для закладів загальної середньої освіти	авт. Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р., Гільберг Т.Г., Даценко Л.М.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795

Громадянська та історична освіта	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	авт. Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Майорський В. В., Піскарьова І. О., Щупак І. Я.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
	Модельна навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти	авт. Піскарьова І.О., Бурлака О.В., Майорський В.В., Мелещенко Т.В., Щупак І.Я.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
Соціальна та здоров'язбережна	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
Соціальна та здоров'язбережна	Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Ашортія Є., Бакка Т., Желіба О., Козіна Л., Мелещенко Т., Щупак І.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
Технологічна	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Ходзицька І. Ю., Горобець О.В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
Інформатична	Модельна навчальна програма. «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти	авт. Ривкінд Й. Я.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
Мистецька	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	авт. Масол Л.М., Проміжна О.В.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Педан О.С., Коломоєць Г.А., Боляк А.А.	Наказ МОН від 10.08.2021р. № 898

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

У рамках академічної свободи обрано наступні форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«ігри», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують

конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Робочий навчальний план для 5-6 класів розроблено за Типовою освітньою програмою для 5-6 класів, затвердженою наказом МОН основі типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН № 235 від 19.02.2021р. Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлено відповідно до вимог чинних нормативних документів, що визначають санітарно-епідеміологічні вимоги до

освітнього процесу та закладів освіти усіх форм власності. Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» , наказів Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405, № 408. Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту». Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в робочому навчальному плані для учнів 5-6 класів .

5.5.Освітня програма для 7-9-х класів на 2023 -2024 навчальний рік .

Освітня програма Сарненської гімназії №6 Сарненської міської ради для II ступеня (базова середня освіта) розроблена згідно Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 та наказу МОН України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

Освітня програма Сарненської гімназії №6 базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

В освітній програмі внесено корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами, які здобувають освіту на інклюзивній формі навчання.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-9-х класів закладу загальної середньої освіти складає 4690 годин/навчальний рік:

для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,

для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,

для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Перелік навчальних програм

для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня

(затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)

№ п/п	Назва навчальної програми
1	Українська мова
2	Українська література
3	Біологія
4	Всесвітня історія
5	Географія
6	Зарубіжна література
7	Інформатика
8	Історія України (наказ МОНУ від 21.02.2019 №236)
9	Математика
10	Мистецтво
11	Основи здоров'я
12	Природознавство
13	Трудове навчання
14	Фізика
15	Фізична культура
16	Хімія
17	Іноземні мови

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані Сарненської гімназії №6 .

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Варіативну складову навчального плану закладу освіти визначено самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображено в навчальному плані закладу освіти.

Варіативна складова навчального плану використовується на:

- підсилення предмету інваріантної складової – українська мова, історія України, фізика, хімія, географія.. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години;

- запровадження факультативу, що розширює обрану закладом освіти спеціалізацію та світоглядне спрямування («Основи самовизначення особистості»).

Перелік навчальних програм

для вивчення предметів варіативної складової у 5-9 класах

№ з/п	Клас	Назва програми	Ким дозволена до використання (ким затверджена)
1	5-6	Курс за вибором «Основи християнської етики»	Лист ІТЗО від 26.06.2015 №14.1/12-Г-835
2	7-8	Ф-в «Основи самовизначення особистості»	Лист ІМЗО №22.1/12-Г-949 від 16.09.2019 р.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальний план закладу освіти містить усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчального плану цієї освітньої програми.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань гімназії. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчального плану.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» закладом освіти сформоване самостійно з варіативних модулів відповідно до статево - вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

Для недопущення перевантаження учнів враховано їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). У закладі загальної середньої освіти за рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів враховуватимуться результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної

загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

5.6. Формування ключових компетентностей здобувачів освіти

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.

		Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.

		Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту

9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

5.7. Впровадження наскрізних ліній в освітньому процесі.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей,

окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.

Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний відіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови

для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

формування компетентностей;

розвитку компетентностей;

перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;

корекції основних компетентностей;

комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі,

брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки - «суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- освітнє середовище;
- система оцінювання освітньої діяльності учнів;
- система педагогічної діяльності;
- система управлінської діяльності

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу базової середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу освіти. На основі освітньої програми закладом освіти складено навчальний план закладу освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Розділ VI. Організація освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами

На виконання Закону України «Про освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» від 15.08.2011 №872 (зі змінами, внесеними Постановою КМ від 09.08.2017 № 588), висновків інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, заяв батьків та з метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, їх соціалізацію та інтеграцію в суспільство в закладі створено класи з інклюзивним навчанням, де навчаються учні з особливими освітніми потребами.

Інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітньому навчальному закладі на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей.

Команда психолого-педагогічного супроводу розробляє комплексну програму розвитку для дитини з особливими освітніми потребами, що допомагає педагогічному колективу пристосувати середовище до потреб дитини. Індивідуальна програма розвитку розробляється командою супроводу (заступник директора з навчально-виховної роботи, вчителі, асистенти вчителя, практичний психолог, соціальний педагог) із обов'язковим залученням батьків, з метою визначення конкретних навчальних стратегій і підходів до навчання дитини з особливими освітніми потребами. Вона містить загальну інформацію про учня, систему додаткових послуг, види необхідної адаптації та модифікації навчальних матеріалів, індивідуальну навчальну програму та індивідуальний навчальний план. Оформлення та ведення відповідної документації покладається на асистента вчителя.

Індивідуальна програма розвитку містить такі розділи:

1. Загальна інформація про дитину: прізвище, ім'я та по батькові учня, вік, рік навчання та термін, на який складається програма.

2. Відомості про особливості розвитку (інформація про особливі освітні потреби)

3. Наявний рівень знань і вмінь. Частиною ІПР є індивідуальний навчальний план, який затверджується директором закладу та переглядається двічі на рік з метою коригування.

Протягом всього навчального року здійснюється психолого-педагогічний супровід дитини з особливими освітніми потребами практичним психологом закладу та педагогічними працівниками. Практичний психолог школи надає систематичну консультативну допомогу педагогічним працівникам, які викладають в інклюзивному класі, у створенні сприятливих умов адаптації, психологічно комфортного перебування в учнівському колективі учня з особливими освітніми потребами, вивчає стан адаптації. Розклад уроків для дитини з особливими освітніми потребами складається з урахуванням індивідуальних особливостей її навчально-пізнавальної діяльності, динаміки розумової працездатності протягом дня і тижня та з дотриманням санітарно-гігієнічних вимог.

Особливістю освітнього процесу є його корекційна спрямованість. В індивідуальному навчальному плані передбачаються години для проведення корекційно-розвиткових занять з урахуванням висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини. Корекційно-розвиткові заняття проводяться вчителем-логопедом, вчителем-дефектологом, вчителем-реабілітологом та практичним психологом. Особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу забезпечує асистент вчителя, який бере участь у розробленні та виконанні індивідуальних навчальних планів та програм, адаптує навчальні матеріали з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дитини з особливими освітніми потребами. Оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами здійснюється згідно з критеріями оцінювання

навчальних досягнень учнів та обсягом матеріалу, визначеним індивідуальною навчальною програмою. Учень з ООП залучається до позакласних і позашкільних заходів з урахуванням його інтересів, побажань, індивідуальних особливостей та стану здоров'я.

З метою формування у дитини з ООП життєвих компетентностей, запроваджується педагогіка партнерства, співпраця з батьками, надання їм консультативно-методичної допомоги з метою сприяння їх активній участі в освітньому процесі, зокрема, корекційно-розвитковій роботі. Освітній процес учня з особливими освітніми потребами базується на положеннях дидактики, психології, методики, підборі оригінальних завдань і видів діяльності, моделюванні творчої діяльності з урахуванням створення умов для розвитку соціальних, громадянських, здоров'язбережувальних та інших компетентностей, визначених навчальними програмами та забезпечує формування однієї з ключових компетентностей – соціально-трудова.

Для учнів 1-4 класів з ООП навчальний план складено відповідно до рекомендацій інклюзивно-ресурсного центру, Типової освітньої програми початкової освіти під керівництвом О.Я.Савченко для учнів 3-4 класів та Типової освітньої програми під керівництвом Р.Б.Шияна для учнів 1-2 класів . Одна дитина 4-го класу навчається за Типовою освітньою програмою початкової освіти спеціальних ЗЗСО для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженої МОН України від 19.09. 2022, № 836 .

Розділ VII . Особливості організації освітнього процесу та застосування в ньому педагогічних технологій

У 2023-2024 навчальному році освітній процес запроваджується в очній формі в межах розрахункової місткості найпростішого укриття, яке облаштоване згідно рекомендацій щодо організації укриття в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту персоналу та дітей закладів освіти (лист ДС України з НС№ 03-1870/162-2 від 14.06.2022 року «Про організацію укриття працівників та дітей у закладах освіти»). Оскільки

потужності укриття є достатніми для всіх учасників освітнього процесу, то освітній процес буде організовано в одну зміну.

За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у населеному пункті. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки- «суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально- практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультацій, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Гімназія потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства. Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної

діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями. Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створені умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи. Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше. Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх використання учнями. Тому створенні вчителями персональні предметні блоги є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Розділ VIII. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Забезпечення якості освіти – це система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти у закладі, встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей.

В закладі розроблено внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти, яка включає такі компоненти:

1.Освітнє середовище:

- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти та здобувачів освіти на сімейній формі навчання;
- створення у закладі інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування

2.Система оцінювання освітньої діяльності учнів:

- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей);
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;

3.Система педагогічної діяльності:

- якість проведення навчальних занять;

4.Система управлінської діяльності:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- система та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом;

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, рекомендації щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Рівень реалізації освітньої програми вивчається шляхом спостереження за проведенням навчальних занять, моніторингу досягнення учнями

результатів навчання (компетентностей); проведення діагностувальних та діагностичних робіт учнів; участі учнів школи у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; шляхом складання та захисту наукових проєктів та участі в роботі МАН; аналізу результатів участі учнів у ДПА .

Розділ ІХ. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти Сарненської гімназії №6

Критерії, правила і процедури оцінювання учнів у закладі визначаються на основі положень відповідних наказів МОН України щодо оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти:

- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);
- Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369;
- Методичні рекомендації оцінювання результатів щодо навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13 .07. 2021 р. №813;
- Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01 квітня 2022 р. № 289 (чинні для 5-6 класів);
- Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 13 квітня 2011 р. № 329, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за N 566/19304) (чинні для 7-11 класів);

- Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08. 2013 р. № 1222 із змінами, додаток 2 (чинні для 7 - 11 класів);
- Інструкція з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06. 2008 р. № 496.

Для забезпечення цілісності освітнього процесу враховуються результати оцінювання навчальних досягнень учнів/учениць в доборі змісту, форм і методів роботи для кожного уроку/заняття. Педагогами формуються в учнів уміння аналізувати власну роботу, власні результати навчання, визначати для себе подальші завдання. У кожний урок включається роботу з учнями за результатами оцінювання, самооцінювання, взаємооцінювання.

Під час оцінювання навчальних досягнень враховується дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати. Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування) письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та ін.).

Обов'язковому оцінюванню підлягають навчальні досягнення учнів з предметів інваріантної складової навчального плану закладу. Змінюються підходи до оцінювання результату освітньої діяльності здобувачів освіти як складової освітнього процесу. Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням

компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів мають ураховуватися:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Ціннісні ставлення виражають особистий досвід учнів, їх дії, переживання, почуття, які виявляються у відносинах до оточуючого (людей, явищ, природи, пізнання тощо). У контексті компетентнісної освіти це виявляється у відповідальності учнів, прагненні закріплювати позитивні надбання в освітній діяльності, зростанні вимог до своєї навчальних досягнень.

Названі вище орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень учнів: початкового, середнього, достатнього, високого. Вони визначаються за такими характеристиками:

Перший рівень — початковий. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень — середній. Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень — достатній. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими

операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениця) правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.

Четвертий рівень — високий. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові характеристики.

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів 1-4 класів здійснюється у процесі формувального та підсумкового оцінювання, яке проводиться шляхом спостереження за їх поведінкою в різних видах діяльності та відстеження динаміки успішності виконання ними навчальних завдань. Навчальні та творчі роботи будуть систематизуватися у портфоліо, яке використовується для відстеження навчального поступу учнів. Спостереження будуть проводитися впродовж навчального року та фіксуватимуться у щоденниках спостережень або іншим способом, визначеним вчителем. Результат оцінювання особистих надбань учнів буде виражатися вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання учнів у 1-2 класах - вербальною оцінкою, у 3-4 класах - рівневою оцінкою на підставі рішення педагогічної ради.

Завершальним видом є підсумкове оцінювання, яке здійснюється на підставі результатів навчання учнів за рік, і фіксується у свідоцтві досягнень. Вчителі початкових класів під час оцінювання навчальних досягнень та під час роботи будуть керуватися наказом М ОН України № 813

від 13.07.2021 р. та враховуватимуть інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році.

Результати навчання учнів 5 класу з 01 вересня по 20 жовтня 2023 року оцінюватимуться за рівневою шкалою і позначатися відповідними літерами: «початковий» - «П», «середній» - «С», «достатній» - «Д», «високий» - «В» та супроводжуватися вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня/учениці (а не на помилки або невдачі). По завершенню цього періоду, із 01 листопада 2023 року - з використанням 12-бальної системи (шкали).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, відповідно до законодавства, є формувальне, поточне (не поурочне) та підсумкове: тематичне, семестрове, річне.

Формувальне (поточне формувальне) оцінювання може здійснюватися у формі оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

Тематичне оцінювання може здійснюватися на основі поточного оцінювання із урахуванням проведеної для оцінювання проміжних результатів навчання діагностичної (контрольної) роботи або без проведення такої роботи залежно від специфіки навчального предмета/інтегрованого курсу. Під час виставлення оцінки за тему результати перевірки робочих зошитів, як правило, не враховуються.

Семестрове оцінювання здійснюється на основі результатів тематичного оцінювання та результатів контролю груп загальних результатів навчання, відображених у Свідоцтві досягнень.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання визначеною законодавством, результати такого оцінювання відображаються у

Свідоцтві досягнень. Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі/учениці його/її батькам (іншим законним представникам).

Навчальні досягнення учнів 7-9 класів оцінюються відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорт} від 13.04.2011 р. №323 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти» зареєстрований в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за № 566/19304 та до наказу МОН України від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти».

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання — це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня/учениці в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм. Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності. Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ним и та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок. Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль, тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік — на основі семестрових оцінок.

Навчальні досягнення здобувачів освіти із предметів варіативної складової не оцінюються (рішення педагогічної ради №1 від 31 серпня 2023 р.)

СХВАЛЕНО

Протокол засідання педагогічної
ради

Сарненської гімназії №6

31.08.2023 р.

